

ARCCHAD - пилот фарме у Србији

ИД пројекта: HUSRB/23R/11/008

У оквиру нашег двогодишњег ARCCHAD пројекта, изабране су четири пилот фарме (две у Мађарској, две у Србији), којима ћемо помоћи у увођењу решења за кратке ланце снабдевања храном (КЛСХ) и борби против климатских промена.

У организацији Удружења баштована из Сенте, 25-26. септембра 2024. посетили смо радионице на две пилот фарме у Србији.

Првог дана учесници су се састали на фарми коза биопроизвођача Емила Кењереша у месту Мале Пијаце. Емил је 2003. године почео са само две козе, а данас држи више од 100 алпских коза и прерађује млеко у сопственој малој сирарији. Своје производе продаје у биопродавницама, угоститељским објектима и директно потрошачима. Планира да отвори продајни простор за производе локалних биопроизвођача и да инсталира системе за сакупљање и складиштење кишнице како би задржао падавине које се јављају изненада у великим количинама. Такође планира да уведе доставу након унапред направљених поруџбина, коју би спроводио до Београда, заједно са производима својих колега произвођача. Иако је повучене природе, Емил активно ради на развоју своје фарме, укључујући увођење образовних стаза и агротуристичких услуга.

Предавачи из Консултационог центра у Сенти Универзитета "МАТЕ" одржали су висококвалитетна предавања прилагођена потребама учесника. У светлу климатских промена, детаљно су представили будућност пољопривреде у Војводини, изазове и могућности у узгоју малих преживара, као и најновије климатске трендове. Предавања нису само дала свеобухватан увид у глобалне промене, већ су указала и на то како оне директно утичу на свакодневни живот малих произвођача.

На крају дана, учесници су пробали посебне специјалитете локалних произвођача: хлеб од спелте, печене семенке бундеве, колаче са бундевиним семенкама, сушени парадајз, биојабуке и парадајз сос, као и Емилов домаћи козји сир. Његов петогодишњи сир са плесни је права реткост за коју је домаћин јасно рекао: „овај сир нема цену, јер је непроцењив“.

Другог дана нас је очекивала права авантура укуса и доживљаја: остављајући слане укусе иза себе, заронили смо у слатки универзум меда. Најбољи пчелари су се окупили у Велебиту, где су реномирани стручњаци поделили своја знања и искуства.

Место није било обично – апитерапијски кошеви Ласла Берната смештени су у мирисној башти пуној лековитих биљака, где је зујање пчела и ваздух натопљен медом готово опипљиво преносило лековиту снагу.

Учесници, пчелари, нису се само удубљивали у садржајна, понекад научна предавања, већ су уживали и у снази заједништва. Сложност и подршка једни другима овде су заиста били опипљиви. Стручњак из Националног центра за биодиверзитет и очување гена представио је

ARCCHAD

репродукцију пчела кроз репродуктивну биологију трутова. Након тога, стручњак из Консултационог центра у Сенти Универзитета "МАТЕ" представио је дигиталне (сликовне и сензорске) и друге иновације пчеларима. Треће предавање је обухватило приказ утицаја животне средине на пчеларство, који су засновани на практичним искуствима.

Занимљива тачка програма била је и игра „Мед – игра укуса“, која је загарантовано пробудила сва чула! Андреа Сабаткаи, оснивач удружења „Kislépték“, водила је ову забавну и интерактивну дегустацију, где су учесници могли да истражују различите укусе меда, покушавајући да препознају скривене ароме. Игра је унела праву свежину, учећи нас на забаван начин.

Дан смо завршили на обали Тисе у Адорјану, где је Ласло Бернат отворио свој апитерапијски аутобус. Не само да смо могли да завиримо у тајне пчеларства, већ смо имали прилику да много научимо од мајстора заната, који је радо делио своје знање и искуства са члановима пчеларске заједнице. То је био незабораван дан, где су се мед, природа и знање ујединили!

Два важна тренутка током ова два дана била су потписивања изјаве о намери за сарадњу са оба мала произвођача. То потписивање није било само формалност, већ права посвећеност: партнери пројекта и изабране демонстрационе фарме су се ујединили како би заједно радили на одрживој пољопривредној будућности. Потписивање није само документ, већ и обећање да ћемо заједно остварити наше циљеве и створити нове могућности за мале произвођаче.

Напомена

Ovaj dokument je izrađen uz finansijsku podršku Evropske unije kroz Interreg VI-A IPA program Mađarska-Srbija. Za sadržaj ovog dokumenta je odgovoran isključivo Udruženje baštovana Senta i sadržaj ovog dokumenta ne odražava mišljenje Evropske unije i/ili Upravljačkog tela Programa.

Programme information:

The Interreg VI_A IPA Hungary-Serbia Programme is implemented within 2021-27 European Union financial framework, under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA). On the basis of „shared management system“ of the participating countries, Hungary and Serbia, the Programme funds and supports co-operation projects of organisations located in the Programme-eligible area Hungarian counties Csongrád-Csanád and Bács-Kiskun, and Serbian territories: West Bačka, North Bačka, North Banat, Central Banat, South Banat and Srem.

The Programme helps the development of the stable and co-operating region and the overall quality of life in the border region. It enables economic collaboration of organisations from the two countries, nurtures the common identity, and cultural and historical heritage of the border region and contributes to its environmental sustainability and safety.

For more information, please visit www.hungary-serbia.eu

